

Prædiken til juledag 2018 Om stilhed og tegn

evangelium: Lukas, 2,1-14

Når det bliver julemorgen, så er der en stilhed, der har indfundet sig. Det er sådan en slags god stilhed med sit eget indhold.

Måske er der lidt af den stilhed, som vi kender efter en fest – sådan en slags dagen-derpå-stilhed, hvor man går og glæder sig over festen, mens man rydder op.

Men det er ikke kun det. Der er også en anden slags stilhed, - som er i sig selv. I sin egen ret. En stilhed julemorgen, som har sit eget indhold og sin egen fylde. Og det er en juleglæde, som man ved, varer længere end juleaftens festlighed. Man ved det på den måde, at man nærmest mærker det. Sådan et sted dybt inde i ens bevidsthed, men som også er i kroppen. Derfor tror jeg, vi genkender fornemmelsen, når vi i et vers af Grundtvig synger om kirkeklokken: ”Mens som barn på landet jeg var hjemme, julemorgen var mit himmerig, den du meldte mig med englestemme, kimed klart den store glæde ind.”

Selv om det vers er over 150 år gammelt, så genkalder det noget, vi kender, tror jeg. For når Grundtvig skriver om lyden af kirkeklokker sådan en vintermorgen, så får han os til at huske mange af vores egne julemorgner. Og det er ikke kun nostalgi. Det er mere, at vi bliver taget med ind i en stille glæde. Som varer langt længere end selv juledagene.

Og det vil være mit tema i dag: hvordan strække julen? Altså få denne stille form for glæde til at vare? Og hvad

er det ved julen selv, som gør, at den ikke bare er forbi hverken 2.juledag eller Hellig Tre Kongers dag ?

Det første, jeg har tænkt på, det er at selve den begivenhed, vi fejrer, at den er noget, som varer og strækker sig ud. Det er jo et barns fødsel, vi fejrer. Et menneskes begyndelse; et menneske, der skal vokse op. Og i selve dét, ligger der mængder af betydning.

Det, som jeg særligt vil trække frem nu, det er den erfaring, vi får, når et barn er født. Så er der først sådan en jublende glæde. Man er overvældet. Det er som et mirakel. Ja, man er nærmest forelsket i den lille. Og det udtryk synes jeg passer, for ligesom i en forelskelse, så sidder billedet af den lille baby fast på nethinden, så man går og tænker på den nyfødte, igen og igen.

Ubevidst dukker den lille op som en glæde. Og det er bestemt ikke kun forældrene, der oplever det.

Men langsomt ændres den overvældende jubel til en stille glæde. En stille hverdag, hvor det bliver en selvfølge, at vi bare hører sammen. Man vokser simpelthen, - sammen med barnet. Mens barnet vokser til, så vokser man selv sammen med. Ændres. Glædes. Bekymres. Men især: man ændres sammen med barnet. Altså man følges ad, og det, der sker - for den ene eller den anden – det vokser man i, sammen.

Og derfor synes jeg, at selve symbolet for guds væren i verden, at det fejres som et nyfødt barn, det giver mening. At dér, hvor vi fejrer vores tillid i juledagene, det er omkring en nyfødt. Det understreger, at tro og tillid er noget som fødes, opstår, skabes, kommer.

Måske som et sus af jubel, når vi i glimt fyldes af mening. Og så kommer den stille glæde, bagefter. Som der skal leves på. Og som vi lever af. En stille tillid. En stilfærdig lykke. Som ligger som noget basalt under vores liv.

Stille og stilfærdigt, for vi kan ikke altid sige noget om det eller finde de rigtige ord. Også fordi tillid og tro ændrer udtryk, mens vi vokser sammen med den.

De ord, vi havde for vores tillid og tro, da vi var små eller yngre, er ikke de samme, som vi bruger som voksne. Det siger sig selv. Og det er jo ikke blot ordene, der ændrer sig, men også alle vores tanker omkring det. Vores bevidsthed udvider sig jo.

Men jeg tror, vi genkender, at der er en basal fylde, som holder. Som varer. Som bærer os. Som former os. Og som vi former, alt efter, hvad der sker i vores liv.

Og det er det, jeg vil kalde en stille juleglæde, som langsomt er vokset, sammen med os. Har ændret sig, - sammen med os. Men som varer.

Det er noget af det, jeg synes ligger i selve symbolet med den nyfødte julenat. Et symbol for det guddommelige i verden. Som altså ikke er en urørlig sandhed, men som vokser, sammen med verdens gang. Og som derfor har forskellige udtryk gennem tiden.

Det andet, jeg vil trække frem, det er, at Lukas selv understreger, at barnet er et symbol. At det er et tegn, der kan tolkes. Og derfor kan forstås på ny, - igen og igen.

Englen siger jo til hyrderne: ”der er født jer en frelser. Den messias, altså den redningsmand, I har ventet på, er født. Og så kommer det: ”og det er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.”

Måske lægger vi ikke altid mærke til, at det er et tegn, de får. Vi hører især dét, der kommer efter: at der er et nyfødt barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.

Men et tegn ? hvorfor siger Lukas ikke bare: ”der er født jer en frelser. Han ligger som nyfødt inde i en krybbe i Betlehem?” Hvorfor siger han: ”det er tegnet I får?”

Det er fordi Lukas inviterer os til at tolke med. Og åbne os for, at vi må forstå det ud fra vores eget liv. At vi må være som hyrderne, der skal finde og prøve at forstå.

Turde vove at håbe ud fra så beskedent et tegn.

Alle de fire evangelister er bevidste om, at de giver os en tolkning, - og alle fire beder os om at tænke videre. Og selv tage stilling. Det er bl.a. derfor de flere gange har udtryk som: ’og nogle troede, mens andre tvivlede’. Evangelierne er tolkninger, - og de er ikke ens. Men de står side ved side og indbyder os til at forstå vores liv i lyset af Jesu budskab.

”Og dette er tegnet I får”, lader Lukas englen sige. Fordi et tegn er noget andet end et faktum. Et tegn er noget andet end en kendsgerning.

Et tegn er noget, der afgiver betydning ud over sig selv. Ud over selve det, der er sket. Noget er sket, - altså en kendsgerning. Men hvordan vi skal forstå det, det er op til hver især.

Hyrderne bliver inviteret til at forstå det nyfødte barn som en frelser. Og vi sammen med dem. Men de pålægges det ikke. De beordres ikke til at tyde tegnet på samme måde som englenerne. De inviteres. Men derefter er det op til dem selv at gå hen og se. Og se, om de tør tro, at guds kærlighed i verden kan ligge i et nyfødt barn. Det er der noget stilhed over, - også til os. At vi ikke bliver hverken pålagt eller skal overbevises eller skal afkræves noget som helst i forhold til vores tro og tillid. Vi inviteres ind i en glæde over en nyfødt og vi får stilhed til at lade det synke ind. Vi får tid og vi får ro til at vokse sammen med.

Selve den nyfødte afgiver en stilhed. Som det spæde tegn, det er. Noget godt er brudt frem, - hvordan vil vi erfare det?

Julenat giver os en ro til at være og til at tage imod. Ro til at glæde os over alt, der er glædeligt. Ro til at håbe for dem, der trænger til glæde. Og ro, så vi tør leve med vores sorger. Glæden giver os et stille håb. Sådan en julemorgen er det ikke den jublende festglæde, men den stille, basale glæde, der varer langt ind i hverdagene. Amen.